

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні групи забезпечення
спеціальності

від «14» вересня 2023 року

протокол № 1

Голова групи — Чугай А.В.

УЗГОДЖЕНО

Декан природоохоронного

факультету — Чугай А.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з виробничої практики

Спеціальність – 101 - Екологія

ОПП «Екологія та охорона навколишнього середовища

Рівень вищої освіти – магістр

Рік навчання – I

Семестр – II

Тривалість – 180 год.

Кредитів – 6

Диф. залік

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри екології
та охорони довкілля

протокол № 1 від 1.09. 2023р.

Завідувач кафедри

Сафранов Т.А.

ВСТУП

Виробнича практика магістрів зі спеціальності 101 “Екологія” ОПП “Екологія та охорона навколишнього середовища” проводиться у II семестрі тривалістю 4 тижні - 180 годин, з них 30 годин відведено на самостійну роботу (СРС).

Виробнича практика проводиться на базі Міністерства екології та природних ресурсів України та його підрозділів, в підрозділах Держкомприроди, науково-дослідницьких підрозділах Департаменту гідрометеорологічної служби і моніторингу, які займаються проблемами охорони навколишнього середовища, науково-дослідницьких інститутах.

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, ознайомлення з новими методами наукових досліджень екологічного стану довкілля, набуття виробничих навиків зі спеціальності, збирання і аналіз необхідних матеріалів для кваліфікаційної магістерської роботи, набуття магістрами професійних навичок та вмій для прийняття відповідних рішень під час подальшої наукової роботи, адаптування магістрів у трудовому колективі.

Після проходження виробничої практики магістри повинні знати:

- основні положення техніки безпеки та охорони праці на відповідних базах практики,
- структуру підрозділів наукової організації,
- основні напрями наукових досліджень природоохоронної діяльності.

Вміти застосовувати базові екологічні знання при виконанні моніторингу різних компонентів навколишнього природного середовища; виконувати екологічні розрахунки і узагальнення для відповідних галузей природокористування; використовувати нормативну літературу в практичній діяльності; знаходити та обґрунтувати шляхи щодо охорони і збереження природних ресурсів.

Отримати необхідні матеріали для написання кваліфікаційної магістерської роботи.

Студенти проходять виробничу практику на базі наступних установ та підприємств :

- Гідрометцентр Чорного та Азовського морів;
- Інженерно-технологічний інститут “Біотехніка” НААН України;
- Департамент екології та природних ресурсів Одеської ОДА;
- ТОВ “Науково-виробниче підприємство “Укрекопроект”;
- Департамент екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради;
- Державна екологічна інспекція Північно-західного регіону Чорного моря;
- ТОВ “Науково-виробниче підприємство “Екоресурс”;
- Науково-виробнича компанія “УкрЕКОПРОМ”.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Місце проходження виробничої практики магістр може узгоджуватися з науковим керівником згідно тематики кваліфікаційної магістерської роботи.

Загальне керівництво виробничою практикою здійснюється відповідальним по кафедрі керівником практики. Перед проходженням практики проводиться попередній інструктаж з охорони праці з магістрами.

На інструктажі магістрам детально пояснюються їх обов'язки, необхідність суворого виконання на базі практик правил охорони праці і протипожежної безпеки. У процесі проходження практики магістр повинен ознайомитися з питаннями, які розкривають важливість та зміст охорони праці на базі практики. Забороняється допуск до роботи магістрантів-практикантів, які не пройшли первинного інструктажу на робочому місці з охорони праці по всім видам робіт і без забезпечення їх необхідними за характером робіт спецодягом.

На інструктажі також видаються:

- індивідуальні щоденники проходження виробничої практики, пояснюються вимоги щодо їх складання;
- програма виробничої практики та необхідна методична література;
- пояснюються вимоги щодо оформлення звіту з виробничої практики, термін здачі звітів на кафедру для перевірки.

Під час проходження виробничої практики магістр повинен дотримуватись встановленого розпорядку робочого дня на базах практик. Магістр повинен виконувати усі види робіт згідно календарного плану, розробленого керівником практики відповідної бази проходження практики; ретельно вести щоденник практики.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Перед початком проходження виробничої практики магістр складає календарний план разом з керівником практики від організації.

1 тиждень – вивчення основ охорони праці, структури наукових підрозділів організації та напрямів природоохоронної діяльності.

2 тиждень – вивчення законодавчих, методичних і нормативних документів, на основі яких здійснюється природоохоронна діяльність на підприємстві.

3 тиждень – участь у практичній діяльності, розробці та науковому обґрунтуванні заходів природоохоронної діяльності.

4 тиждень – складання та оформлення звіту з виробничої практики.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Виробнича практика базується на знаннях та практичних навичках, отриманих з дисциплін природничо-наукового і професійно орієнтованого

циклів, а також практичної підготовки, які здійснюються згідно відповідної ОПП магістрів “Екологія та охорона навколишнього середовища”.

Специфіка даної практики полягає в формуванні практичних навичок науково-дослідної роботи.

Під час проходження виробничої практики магістр повинен ознайомитися з основними законодавчими, методичними та нормативними документами в діяльності бази практики. Магістр повинен вивчити основи охорони праці, ознайомитися з структурами наукових підрозділів організації та напрямів природоохоронної діяльності та приймати активну участь у їх роботі.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програма виробничої практики затверджується на засіданні кафедри не пізніше, ніж за місяць до початку практики.

Загальне керівництво виробничою практикою здійснюється відповідальним по кафедрі керівником практики. Перед проходженням практики проводиться попередній інструктаж з магістрами.

Під час проходження виробничої практики магістр повинен дотримуватись встановленого розпорядку робочого дня на базах практик. Магістр повинен виконувати усі види робіт згідно календарного плану, розробленого керівником практики від наукової організації; ретельно вести щоденник практики.

Звіт оформлюється згідно з правилами ДСТУ та захищається.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Після проходження виробничої практики за матеріалами виконаних робіт, магістр складає звіт, який повинен бути оформлений згідно з відповідними методичними вказівками кафедри з урахуванням державних стандартів щодо оформлення документації та відображати ту інформацію, яку магістр отримав під час практики.

Зміст звіту з виробничої практики повинен містити:

- вступ, у якому надається загальна характеристика бази практики;
- характеристика структурних підрозділів напрямів науково-дослідницької природоохоронної діяльності організації;
- правила охорони праці і протипожежної безпеки;
- головна частина, в якій магістр детально робить опис виконаної науково-практичної роботи;
- висновки;
- перелік посилань.

У розділі з охорони праці, магістри повинні висвітити такі питання:

1. Структура служби охорони праці в підрозділах організації.
2. Функціональні обов'язки керівника, відповідального за охорону праці на базовому підприємстві практики.

3. Зміст первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів з охорони праці у підрозділі, де студент знаходиться на виробничій практиці.

До звіту обов'язково надається щоденник з виробничої практики, який містить календарний план з відміткою виконання кожного пункту програми практики. Керівник виробничої практики від організації надає характеристику роботи магістра, в якій відображає обсяг виконаних робіт, його ставлення до роботи та теоретичну підготовку, дає оцінку роботи магістра.

При проходженні декількох магістрів на одній базі практики кожен складає індивідуальний звіт згідно виконаної особистої роботи.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після завершення виробничої практики магістри повинні надати у триденний термін для перевірки звітні матеріали керівнику практики від кафедри, що містять:

- звіт з виробничої практики;
- щоденник про проходження практики, в якому обов'язково повинно бути календарний план практики з переліком виконаних видів робіт та відмітками керівника практики від організації; характеристика роботи магістра.

Захист звіту з виробничої практики приймається на кафедрі комісією у кількості не менше трьох викладачів, призначених завідувачем кафедри. Комісія приймає захист звітів у магістрів протягом перших десяти днів семестру. Звертається увага на актуальність розглянутих питань та обсяг виконаної магістром роботи, можливість використання результатів досліджень при виконанні кваліфікаційної магістерської роботи. Захист приймається у магістрів, які повністю виконали програму практики, враховується повнота відповідей на запитання, а також оцінка керівника практики від організації.

В цілому на оцінювання результатів виробничої практики відведено 100 балів: 60 балів – зміст та якість оформлення звіту та 40 балів – захист звіту.

Шкала відповідності інтегральних оцінок в сумарній атестації з дисциплін по системі ЄКТАС та системі університету

За системою університету (в %)	За шкалою ECTS	За національною системою для диф.залику
90-100	A	5 (відмінно)
85-89	B	4 (добре)
75-84	C	4 (добре)
68-74	D	3 (задовільно)
60-67	E	3 (задовільно)
35-59	FX	2 (незадовільно)
1-34	F	2 (незадовільно)

Обговорення результатів та підсумків виробничої проводиться на засіданні кафедри екології та охорони довкілля.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Методичні вказівки до проходження переддипломно-виробничої та науково-виробничої практики для студентів спеціальності “Екологія та охорона навколишнього середовища”. Одеса: ОДЕКУ, 2006. 12 с.
2. Національна доповідь про стан довкілля в Одеській області. Одеса, 2018. 175 с.
3. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 р. № 2697-VIII.
4. Концепція державної регіональної політики, затверджена Указом Президента України від 25 травня 2001 року № 341/2001.
5. Закон України від 25.06.91 р. № 1264-XII "Про охорону навколишнього природного середовища".